

Jan Herczyński
Skarbnik, członek Zarządu
Otwarta Rzeczpospolita
Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii

Sprawozdanie skarbnika za rok 2016

Sprawozdanie skarbnika za rok 2016 opisuje finansową stronę działalności Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita, łączy kwoty przychodów i wydatków Otwartej z prowadzonymi przez nas działaniami statutowymi i projektowymi. Jak w latach poprzednich, należy je czytać razem ze sprawozdaniem finansowym Otwartej za rok obrotowy 2016, przygotowanym przez naszego księgowego, p. Rafała Koca z firmy Księgowość NGO Sp. z o.o.. Finanse stowarzyszenia podsumowane są w bilansie na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz w rachunku zysków i strat za rok 2016 sprawozdania finansowego (strony 4 i 5).

W roku 2016 Stowarzyszenie Otwarta Rzeczpospolita (OR) kontynuowało działalność statutową finansowaną z wielu źródeł (wszystkie kwoty z dokładnością do tysiąca zł.):

Działalność statutowa, finansowana głównie ze środków własnych (9 tys. złotych składek, 15 tys. złotych 1% dla OPP),

Dokończenie projektu *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji* (środki przeniesione z roku 2015 w wysokości 49 tys. zł., czwarta transza w roku 2016 33 tys. złotych),

Grant z Fundacji Batorego *Demokracja w działaniu* (pierwsza transza 75 tys. zł., z tego 52 tys. zł. do wykorzystania w roku 2017),

Konkurs im. Jana Józefa Lipskiego finansowany z darowizny celowej (20 tys. złotych) oraz ze środków własnych (w tym 12 tys. zł. z 1% na OPP).

Darowizny od osób fizycznych (100 tys. zł.), wykorzystane przede wszystkim na obsługę portalu internetowego www.zgłoszenawiść.otwarta.org.

Porównanie przychodów z działalności statutowej w ciągu ostatnich paru lat podaje poniższa tabela (kwoty z dokładnością do złotego):

Przychody z działalności statutowej	2013	2014	2015	2016
Darowizny od osób fizycznych i firm	37 769	80 323	329	100 502
Darowizny na konkurs J.J. Lipskiego	6 370	17 504	5 623	20 034
Granty na realizację projektów	126 076	74 435	201 819	106 332
Składki członkowskie	11 820	14 045	8 222	9 000
Refundacja (kosztów podróży, pozostałe)		962	472	16
Wpływy z 1%	10 697	14 117	23 673	15 023
Razem	192 732	201 386	240 138	250 907

Do przychodów w zakresie „granty na realizację projektów” zaliczono 50 tys. zł. otrzymane i nie wydane w roku 2015 (w sprawozdaniu finansowym za rok 2015 środki te widnieją wśród pasywów jako rozliczenia międzyokresowe, strona 4 sprawozdania), czwartą transzę z projektu *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji*, oraz pierwszą transzę z projektu *Demokracja w działaniu*, bez środków do wykorzystania w roku 2017 (rozliczenia międzyokresowe na stronie czwartej sprawozdania, kwota 52 tys. zł.).

W stosunku do roku poprzedniego (2015) istotnie spadły przychody OR z tytułu grantów na realizację projektów (z 201 do 106 tys. zł.) oraz z wpływów z 1% na organizacje pożytku publicznego (z 23 do 15 tys. zł., to jest do poziomu roku 2014). Natomiast wzrosły przychody z tytułu darowizn od osób fizycznych (100 tys. zł.) oraz na konkurs Lipskiego (z 5 do 20 tys. zł.). Wysokie darowizny od osób fizycznych pozwoliły na utrzymanie ogólnego poziomu przychodów Otwartej.

Trzeba podkreślić, że mimo stale zwiększającego się ogólnego poziomu przychodów w ciągu ostatnich paru lat (ostatni wiersz tabeli), w odniesieniu do niemal każdej konkretnej kategorii przychodów odnotowujemy ogromne fluktuacje z roku na rok. Świadczy to o zasadniczej niestabilności finansowej stowarzyszenia.

W sumie przychody Otwartej w sensie kasowym (środki, które faktycznie otrzymaliśmy na nasze konto bankowe, bez brania pod uwagę rozliczeń międzyokresowych, które z dokładnością do 2 tys. zł. się bilansują) wyniosły 254 tys. zł. (patrz strona 10 sprawozdania finansowego).

Od maja 2016, ze względu na zakończenie projektu, obsługę portalu przejęła na siebie Otwarta. Portal jest obsługiwany przez jednego pracownika na pełny etat oraz paru wolontariuszy. Wynagrodzenia pracownika finansowane są z darowizny od osoby fizycznej.

W rachunku zysków i strat (strona 5 sprawozdania finansowego) podano tylko przychody zrealizowane (a więc rozliczone w roku 2016, bez kwoty 52 tys. zł. do realizacji w roku 2017, natomiast wraz z kwotą 50 tys. złotych, otrzymaną faktycznie w roku 2015, ale rozliczoną w roku 2016). Wyniosły one 251 tys. złotych.

Ponadto w rok 2016 wkraczaliśmy mając na kontach bankowych OR środki w wysokości 153 tys. zł. w dniu 31 grudnia 2015. W kwocie tej znajdowały się zarówno środki własne stowarzyszenia (wynik działalności z lat ubiegłych), jak również otrzymane, a niewydatkowane środki na grant oraz darowizny (patrz sprawozdanie skarbnika za rok 2015).

Główne kategorie wydatków poniesionych przez OR w roku 2016 są następujące z dokładnością do tys. zł.):

Wynagrodzenia: koordynatorzy, eksperci, konsultanci (78 tys. zł.),

Nagrody w konkursie J.J. Lipskiego (12 tys. zł.),

Inne wydatki: wydatki związane z debatami, koszty podróży itp. (10 tys. zł.),

Koszty administracyjne, w tym prowadzenie biura OR i prowadzenie portalu www.zgłosznenawisc.otwarta.org od maja 2016 (100 tys. złotych).

Łącznie wydatki OR poniesione w roku 2016 wyniosły 201 tys. zł. Wydatki Otwartej były o 50 tys. zł. niższe niż przychody.

W efekcie środki na kontach bankowych Otwartej na 1 stycznia 2017 zwiększyły się do 205 tys. złotych (z kwoty 153 tys. zł. w styczniu 2016, strona 7 sprawozdania finansowego). Wzrost wynika z otrzymanych a niewykorzystanych darowizn od osób fizycznych. Zwróćmy uwagę na to, że w roku 2016 otrzymaliśmy i nie wydaliśmy 52 tys. środków na realizację projektu *Demokracja w działaniu* (zachowane do realizacji w roku 2017), jednak nie wpłynęło to istotnie na poziom środków na kontach bankowych Otwartej, ponieważ jednocześnie wykorzystaliśmy 49 tys. zł. niewydanych w roku 2015 środków na projekt *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji*.

Trzeba też spojrzeć na finanse naszego stowarzyszenia z punktu widzenia podziału naszej działalności na działalność statutową (w tym konkurs prac magisterskich im. J. J. Lipskiego oraz debaty publiczne) i na prowadzone projekty. W roku 2016 były to omówiony powyżej projekt *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji* oraz nowy projekt *Demokracja w działaniu*.

W roku 2016 zakończyliśmy zaplanowany na lata 2014 – 2016 projekt *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji* (finansowany z tzw. funduszy EOG za pośrednictwem Fundacji Batorego). Projekt koordynowała dr Karolina Marcinkowska. Łączny budżet projektu wynosił 390 tys. zł., w tym dotacja 350 tys. złotych i wkład własny Otwartej 40 tys. złotych. W latach 2014—2015 otrzymaliśmy w trzech transzach 314 tys. zł. (niewykorzystane środki w wysokości 49 tys. zł. zostały wydane w roku 2016, kwota ta widoczna jest w bilansie na dzień 31.12.2015, strona 4 sprawozdania finansowego). W roku 2016 Otwarta otrzymała ostatnią transzę w wysokości 33 tys. zł. (projekt trwał do kwietnia), zaś wydatki na projekt wyniosły 83 tys. zł. W pewnym zakresie dotacja pokryła koszty administracyjne Otwartej. Dzięki skutecznej pracy koordynatorki, p. Marcinkowskiej, projekt został poprawnie i terminowo rozliczony przez Fundację Batorego. Ze względu na różnice kursowe i niepełne wykorzystanie części kosztów ostateczna kwota otrzymanej dotacji była o 2 tys. niższa niż planowane 350 tys. zł.

W roku 2016 rozpoczęliśmy też zaplanowany na półtora roku, do grudnia 2017, projekt *Demokracja w działaniu*, finansowany przez Fundację Batorego. Pełny budżet projektu wynosi 150 tys. zł., w roku 2016 otrzymaliśmy pierwszą transzę w wysokości 75 tys. zł. (strona 10 sprawozdania finansowego). Z tej kwoty wykorzystaliśmy 23 tys. zł., zaś pozostałe 52 tys. zł. jest na naszym rachunku bankowym do wykorzystania w roku obecnym (2017). Kwota ta widnieje w bilansie na dzień 31.12.2016 w rubryce „rozliczenia międzyokresowe” (strona 4 sprawozdania finansowego).

Sprawozdanie finansowe podaje także sposób wykorzystania dochodów Otwartej z tytułu 1% odpisu od podatku od osób fizycznych dla organizacji pożytku publicznego (strona 9). Zgodnie z decyzją Zarządu, otrzymane 15 tys. złotych wykorzystano przede wszystkim na sfinansowanie nagród w konkursie im. J.J. Lipskiego i w mniejszym stopniu na organizację corocznej debaty Otwartej i Teatru Polskiego.

Na zakończenie warto oddzielnie porównać szczegółowe rozbieżności kosztów administracyjnych w kolejnych latach:

Koszty administracyjne	2013	2014	2015	2016
Zużycie materiałów i energii	8 672	8 446	5 776	9 637
Usługi obce (czynsz, księgowość, etc.)	24 279	24 257	34 013	35 953
Wynagrodzenia wraz z pochodnymi	21 051	13 450	12 293	53 517
Pozostałe koszty (ubezpieczenie biura)	744	411	115	1 541
Podatki i opłaty	42			
Razem koszty administracyjne	54 788	42 564	52 197	100 648

Koszty administracyjne w roku 2016 wzrosły niemal dwukrotnie, o około 48 tys. zł. Jest to efekt zakończenia w kwietniu 2016 roku projektu *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji*. Ze środków tego projektu pokrywaliśmy, po pierwsze, część kosztów administracyjnych, a po drugie wynagrodzenie osób obsługujących portal www.zgłosnienawisc.otwarta.org. Koszty te pokrywane są obecnie z dochodów własnych Otwartej, przy czym wynagrodzenie za obsługę portalu pokrywane jest z przeznaczonej na ten konkretny cel darowizny od osoby fizycznej.

Ta uwaga pozwala lepiej zrozumieć fakt, że wśród poniesionych przez Otwartą w roku 2016 kosztów w wysokości 201 tys. zł. tylko połowa to były koszty programowe, a aż połowa to były koszty ogólnoadministracyjne (struktura kosztów radykalnie odmienna niż w roku 2015, por. strona 8 sprawozdania finansowego). Mianowicie do kosztów administracyjnych ze względu na zasady rachunkowości włączono, po zakończeniu projektu *Spoleczeństwo na rzecz tolerancji*, wydatki Otwartej na utrzymanie portalu www.zgłoszenawisć.otwarta.org.